

11 בספטמבר: גלובליזציה וטרור, דימוי ומבט

Nine Eleven: Globalization and Terror, Image and Spectator

0821-6692-01

סמסטר א', תשע"ד

מר אהד זהבי

שיעור בחירה

שעות קבלה של המרצה ומיקום: לפי תיאום מראש בדוא"ל

ohadzehavi@hotmail.com

תיאור הקורס:

המאורע שהתחולל בארצות הברית ועל מסכי הטלוויזיה ברחבי העולם ב-11 בספטמבר 2001 היה אירוע דרמטי ביותר, שהציג לראווה לא רק טרור ספקטקולרי אלא גם כמה מהדילמות האונטולוגיות, הפוליטיות והאסתטיות הגדולות של העת הזאת. במסגרת הקורס נחזור לאירועי אותו יום, ובעזרת טקסטים עיוניים ודימויים מוחשיים נחלץ מהם את הדילמות הללו ונעמוד על טיבן: מהו היחס בין הממשי למדומה, ומהו מעמדה של המציאות בעידן של המסך? מהם נתיביה של הגלובליזציה, ואילו אפיקים של התנגדות היא מאפשרת? האם יש עדיין מקום לייצוג, ומהו תפקידה העכשווי של האמנות?

בתוך המהלך הכללי הזה נתמקד במיוחד בשאלת מעמדו, כושרו ותפקידו של הצילום בעת הזאת. לשם כך נתבונן בדקדקנות בדימויים מצולמים שנוצרו ב-11 בספטמבר ובעקבותיו ובעבודות צילום אחרות שמעלות סוגיות רלוונטיות. נשאל מהי העדות שהצילום מוסר ואיזה מין זיכרון הוא מחולל, נבדוק באיזה ממד של זמן הצילום מתקיים, נעמוד על היחס בין פני השטח של הדימוי המצולם לבין המרחב שהוא לכאורה מציג ונברר מהו יחסו של הצילום למנגנונים של כוח ואילו אפשרויות פוליטיות הוא פותח בפני המבט.

The event that took place in the U.S. and on television screens worldwide on September 11, 2001 was an extremely dramatic one, displaying not only a spectacular kind of terrorism but also some of the great ontological, political and aesthetical dilemmas of our time. In this course we will venture to reformulate those dilemmas, based on theoretical texts and concrete images and with regard to the particular experience of *Nine Eleven*. Thus, we will investigate the relationship between the real and the virtual and see how reality figures in the age of the screen, examine the subtle ways in which globalization progresses and explore the sorts of resistance it permits, enquire about the status of representation nowadays and dwell on the current role of art.

Within this rather wide prism we will focus on more specific questions concerning the capacity and role of photography today. We will view and scrutinize some key photographic images created on and following *Nine Eleven* as well as other relevant works of photography. We will ask what testimony the photograph offers and what kind of memory it engenders, in what dimension of time photography exists and how the photographic image's surface relates to the space it purportedly renders, how photography might affirm or undermine prevailing mechanisms of power and what political possibilities it offers the contemporary consumer of images.

דרישות הקורס: נוכחות בשיעורים, קריאת הטקסטים, כתיבת שלוש תגובות קצרות על חומרי הקריאה, עבודת גמר.

הציון בקורס: ייקבע על פי עבודת הגמר.

סילבוס הקורס (נתון לשינויים):

שיעור 1 : מבוא – "11 בספטמבר"

שיעור 2 : אמריקה!

ז'אן בודריאר, **אמריקה**, תרגום : מור קדישזון, תל-אביב : בבל, 2000, עמ' 13-23, 28-39, 43-52, 79-76, 85-87, 128-133, 136.

רם קולהאס, **הזיית ניו יורק**, תרגום : אור אלכסנדרוביץ', תל-אביב : בבל, 2010, עמ' 7-15, 77-79, 93-88, 131-139.

שיעור 3 : דימוי והדמיה

ז'אן בודריאר, "קדימות הסימולקרות", מתוך : **סימולקרות וסימולציה**, תרגום : אריאלה אזולאי, תל-אביב : הקיבוץ המאוחד, 2007, עמ' 7-20, 25-29, 33-38.

Gilles Deleuze, "Plato and the Simulacrum", *The Logic of Sense* (Appendix), New York: Columbia University Press, 1990, pp. 253-266.

סרט : **מועדון קרב**, 1999, במאי : דיוויד פינצ'ר.

שיעור 4 : גלובליזציה, אינטרפלציה והדמיון הטרוריסטי

ז'אן בודריאר, "רוח הטרור", מתוך : **רוח הטרור**, תרגום : אמוץ גלעדי, תל-אביב : רסלינג, 2007, עמ' 7-28.

סלבי ז'יז'ק, **ברוכים הבאים למדבר של הממשי: חמש מסות על ה-11 בספטמבר ואירועים סמוכים**, מהדורה מחודשת, תרגום : רינה מרקס, תל-אביב : רסלינג, 2008, עמ' 25-40, 67-69, 176-177.

שיעור 5 : טרור וראווה

פול ויריליו, "הזיית ניו יורק", תרגום : שרון רוטברד, 1993 :
readingmachine.co.il/home/articles/article_516

Retort, "Afflicted Powers: The State, the Spectacle and September 11", *New Left Review* 27
(2004), pp. 5-21.

שיעור 6 : זיכרון (של מי?) והנצחה (של מה?)

ז'אן בודריאר, "רקוויאם למגדלי התאומים", מתוך : **רוח הטרור**, תרגום : אמוץ גלעדי, תל-אביב :
רסלינג, 2007, עמ' 31-39.

Joel McKim, "Agamben at Ground Zero: A Memorial without Content", *Theory, Culture & Society* 25.5 (2008), pp. 83-103.

Gene Ray, "Ground Zero: Hiroshima Haunts '9/11'", in: *Terror and the Sublime in Art and Critical Theory: From Auschwitz to Hiroshima to September 11*, New York: Palgrave Macmillan, 2005, pp. 51-59.

סרט : **איש על חבל**, 2008, במאי : ג'יימס מארש.

שיעור 7 : הצילום ועדות הראייה

סוזן זונטג, **להתבונן בסבלם של אחרים**, תרגום : מתי בן יעקב, בן-שמון : מודן, 2005, עמ' 21-37, 64-
53.

אריאלה אזולאי, **האמנה האזרחית של הצילום** (תל-אביב, רסלינג : 2006), עמ' 95-96, 109-116, 135-
124.

Tom Junod, "The Falling Man", in: Geoffrey Batchen et al (eds.), *Picturing Atrocity: Photography in Crisis*, London: Reaktion Books, 2012, pp. 167-175.

שיעור 8 : להתבונן באירוע

אריאלה אזולאי, "המובן של האסון", מתוך : אריאלה אזולאי ועדי אופיר, **ימים רעים**, תל-אביב :
רסלינג, 2002, עמ' 177-191.

Gilles Deleuze, *The Logic of Sense*, New York: Columbia University Press, 1990, pp. 148-153.

פרוזה : דון דלילו, **איש נופל**, תרגום : דפנה לוי, תל-אביב : ספרית מעריב, 2009.

שיעור 9 : הלא-מודע החזותי והפוליטיזציה של הצילום

ולטר בנימין, "יצירת האמנות בעידן השעתוק הטכני", מתוך : **מבחר כתבים, כרך ב: הרהורים**, תרגום : דוד זינגר, תל-אביב : הקיבוץ המאוחד, 1996, עמ' 158-161, 168-171, 173-176.
שאול סתר, "הזמן של הדימוי : על הדימוי הלשוני כנגד ההיסטוריה הנוצרית של החזותי", מתוך **חיים דעואל לוסקי (עורך), RealityTrauma והגיון הפנימי של הצילום**, תל-אביב : מכון שפילמן לצילום, 2012, עמ' 74-85.

שיעור 10 : צילום הזוועה

Robert Hariman and John Louis Lucaites, "The Iconic Image of the Cold War Nuclear Optic", in: Geoffrey Batchen et al (eds.), *Picturing Atrocity: Photography in Crisis*, London: Reaktion Books, 2012, pp. 134-145.

Mark Durden, "Documentary Pictorial: Luc Delahaye's *Taliban*, 2001", in: Geoffrey Batchen et al (eds.), *Picturing Atrocity: Photography in Crisis*, London: Reaktion Books, 2012, pp. 240-248.

מאיר ויגודר, "הצופה המהורהר והמבט האקרובטי בצילומי חדרי המתים בעזה", **המדרשה 13** (2010), עמ' 46-66.

שיעור 11 : אֶלְחוּשׁ וְעֶצֶבּוּב

סוזן באק-מורס, "אסתטיקה ואנאסתטיקה [הרדמה] : עיון מחודש במסת 'השיעתוק' של ואלטר בנימין", תרגום : דפנה רוז, **סטודיו 39** (דצמבר 1992), עמ' 6-9 (חלקים VI-I).

Gilles Deleuze & Félix Guattari, "Introduction: Rhizome", in: *A Thousand Plateaus*, Minneapolis: University of Minnesota press, 1987, pp. 3-5, 7-18.

שיעור 12 : אנשים נופלים, מגדלים קורסים, דימויים נשרפים

Aaron Mauro, "The Languishing of the Falling Man: Don DeLillo and Jonathan Safran Foer's Photographic History of 9/11", *Modern Fiction Studies* 57.3 (2011), pp. 584-606.

סוזן באק-מורס, **חשיבה מעבר לטרור : על איסלמיזם ותיאוריה ביקורתית בשמאל**, תרגום : צוקי סרפר, תל-אביב : רסלינג, 2004, עמ' 42-49, 76-93.

סרט : *9/11: The Falling Man*, 2006, במאי : הנרי סינגר.

שיעור 13 : גוף, תנועה, מבט

Laura Frost, "Still Life: 9/11's Falling Bodies", in: Ann Keniston and Jeanne Follansbee Quinn (eds.), *Literature after 9/11*, New York: Routledge, 2008, pp. 180-206.

Jacques Rancière, "The Emancipated Spectator", *Artforum* 45.7 (2007), pp. 270-281.

Susan Leigh Foster, "Movement's Contagion: The Kinesthetic Impact of Performance", in: Tracy C. Davis (ed.), *The Cambridge Companion to Performance Studies*, New York: Cambridge University Press, 2008, pp. 46-59.

שיעור 14 : סיכום – בחזרה לעתיד?